

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-1-77-24>
 УДК 81'4.81'42.81'23.37

Добош О.С., Сабан О.В., Альбота С.М.
 Національний університет «Львівська політехніка»

«СМАК» БРЕКЗИТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОСТИЛІСТИКИ

Анотація. У статті розглянуто концепт «Брекзит» у порівнянні з концептом «їжа» у політичному дискурсі. Проаналізовано увесь різновид емоційно маркованої лексики (інформаційна кухня метафор, аналогій, гри слів, тощо) на основі джерел з інтернет-видань The Guardian, The Daily, The Economist, The Independent, The Daily Mail, The Telegraph, The London Economic (2016–2019). Кожне політичне твердження інтерпретовано розлогими коментарями, авторськими перекладами та поясненнями. Досліджено особливості метафоризації авторського мовлення у політичних судженнях. З'ясовано, що концепт «Брекзит» є складним ментальним утворенням, який актуалізується у дискурсивному просторі кризь призму когнітивної лінгвістики та лінгвостилістичних особливостей.

Ключові слова: концепт «Брекзит», концепт «їжа», політичний дискурс, метафора, аналогія, гра слів.

Dobosh Oksana, Saban Olesia, Albota Solomiia
 Lviv Polytechnic National University

THE «TASTE» OF BREXIT FROM THE PERSPECTIVE OF COGNITIVE LINGUISTICS AND LINGUAL STYLISTICS

Summary. The article deals with the concept of «Brexit» in comparison with the concept of «food» in political discourse. The whole range of emotionally marked vocabulary (information cuisine of metaphors, analogies, word games, etc.) has been analyzed based on sources from such online publications as The Guardian, The Daily, The Economist, The Independent, The Daily Mail, The Telegraph, The London Economic (2016–2019). It has been discovered that the expressive vocabulary triggers a proper psycho-emotional response to form electoral moods. In addition to expressive vocabulary, two stylistic groups to enhance the emotional and psychological impact of language, which intensify the effect of suggestion and emotional «involvement» of the audience in political communication have been allocated. What is more, political and economic changes in society generate not only new linguistic units, but also new ideas and concepts that can even change the linguistic picture. The peculiarities of political discourse have been revealed as well. The metaphors around political parties that are in favor or against Brexit have been identified. A true «war of metaphors» in the political kitchen of foggy Albion rather than traditional struggle of ideologies has been discovered. It has been stated that a variety of amazing British domestic cuisine and EU foreign policy cuisine satisfy the tastes of any competent linguist. As a consequence, the study of the features of actualization of the concept of "Brexit" in the discursive space of linguistics has been regarded. Each political statement is interpreted by vague comments, author's interpretation, and explanations. The peculiarities of metaphorization of author's language in political judgments have been considered. It has been found that the concept of "Brexit" is a complex mental formation that is actualized in the discursive space from the perspective of cognitive linguistics and lingual stylistics.

Keywords: concept of «Brexit», concept of «food», political discourse, metaphor, analogy, pun.

Постановка проблеми. Публіцистична форма є прекрасним макетом для формування, модифікації, актуалізації політичної думки. Це інформаційна кухня, на якій готуються метафори, аналогії, гра слів, вся різноманітність емоційно маркованої лексики, якою годують виборця для пробудження потрібної психоемоційної реакції та формування електоральних настроїв. Розмаїття дивних страв британської внутрішньополітичної кухні та зовнішньополітична кухня взаємин з ЄС здатні задовільнити смак будь-якого вибагливого гурмана-лінгвіста. Тому вважаємо актуальним дослідження особливостей актуалізації концепту «Брекзит» у дискурсивному просторі кризь призму лінгвостилістики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Система концептуальних метафор є узагальненим досвідом взаємодії людини з навколишнім світом [1, с. 9]. На основі семантики метафор можна вивчати політичну історію країни, на основі розповсюдженості тих чи інших метафоричних моделей – скласти уявлення про ситуації, у якій вона опинилася [15, с. 61]. Вітчизняні науковці теж плідно працюють, досліджуючи можливості й специфі-

ку концептуальної метафори англійськомовного політичного дискурсу: Л.Л. Славова (2016) описала кулінарну метафору в американському та українському політичному дискурсі [15]; Л.Л. Ільницька (2009) на матеріалі передвиборчої кампанії 2008 року в США визначила особливості використання, основні функції та види метафор у промовах політиків [4]. О.В. Безугла (2013) розглядає типову для американського політичного дискурсу метафору часу та основні типи темпоральної метафори, виокремлено низку сфер-джерел, необхідних для осмислення того чи того аспекту часу [2]. А.О. Попова (2003) визначила типологію когнітивних метафор в українській, російській та англійській мовах [12]. До того ж з погляду етнолінгвістики, метафора й концепт – взаємодоповнювані явища, а тому мусять досліджуватися в тісному зв'язку з когнітивними процесами [17, с. 127–130].

Дослідниця Т. Лопушан помітила, що «особливо виразно ставлення до концепту їжа постає у моменти переломні, коли зміни соціальні неминуче супроводжуються психологічними» [9]. Ця думка переконливо підтверджує зацікавленість, яку лінгвісти виявляють до концепту їжі в умовах сучасної полі-

тичною та економічною кризи англійського суспільства. Адже, «їжа відображає склад національного характеру, внутрішню культуру, винахідливість у створенні повноти людського буття. Вживання традиційної їжі маркує стандарти життєдіяльності, означає поновлення родових зв'язків, а, отже, повернення в простір сакрального» [10, с. 13].

В основі метафори лежить аналогія, яка може бути денотативною, коли мова йде про візуальну схожість, і асоціативною, коли схожість має імпліцитний, завуальований характер [3, с. 125]. Новий фрагмент дійсності концептуалізується у метафору за аналогією зі сформованою системою понять, завдяки цьому ми можемо застосувати досвід, набутий в одній сфері, для вирішення проблем в іншій сфері [3, с. 125–126].

Крім лексики навантаження, у політичній комунікації використовують стилістичні способи [11, с. 677–683] посилення емоційно-психологічного впливу мови, які активізують ефект навіювання та емоційного «залучення» аудиторії. Ці способи можна поділити на дві групи за ступенем їхньої вживаності та тією роллю, яку вони відіграють у сугестивному впливі. У першу групу входять такі прийоми стилістичного синтаксису, як: повтор, парцеляція, паралельні синтаксичні конструкції, емоційне протиставлення. До другої групи належать елементи так званої «мовної гри», що виконують роль «емоційних сигналів», доповнюють та посилюють ефективність прийомів першої групи (метафора, антитеза, риторичне запитання). Вирішальну роль в семантичній політиці відіграють політичні метафори з їхнім значним потенціалом сугестії.

Саме завдяки метафоричному способу вираження (мовному або візуальному) вдається ефективно надавати стійкі значення політичній інформації. Влада, що завжди частково дискредитує себе в очах виборців, особливо потребує влучної сигнальної метафори, що може реабілітувати її політику, тоді як опозиція ще може волати до здорового глузду і здатності виборців міркувати, щоб спонукати їх замислитися про реальні наслідки здійснюваної політики [8, с. 204-207].

Метою статті є виявити та проаналізувати особливості концепту «Брекзит» у межах когнітивної лінгвістики та лінгвістичної на матеріалі інтернет-видань: The Guardian, The Daily, The Economist, The Independent, The Daily Mail, The Telegraph, The London Economic (2016-2019).

Виклад основного матеріалу дослідження. Для сучасного політичного дискурсу характерною є тенденція відходу від дипломатичного протоколу. Важливу роль у цьому відіграє розвиток і популяризація інформаційних технологій. Проте занурення в інформаційний світ без наявного критичного мислення чи здорового глузду може зіграти злий жарт: віртуальне, нав'язане нам стає більш справжнім і близьким, ніж реальне [7].

Отож, розглянемо метафори та аналогії, які допоможуть краще пізнати смак Брекзиту. Перший міністр Шотландії Нікола Стерджен, Ендрю Девіс, лідер консерваторів Уельсу, і тінювий канцлер Джон МакДоннелл, серед багатьох інших, нагадали нам: «Брекзит означає сніданок». Найважливіша їжа яскравого нового дня? Або просто два слова, які звучать досить схоже? Великобританія повинна вирішити [24]. Тому для деяких Брекзит трохи схожий на приготування торта (making

a cake), виймання яєць із омлету (taking eggs out of an omelet) або невпевненість у найкращому способі заварювання чашки чаю (being unsure of the best way to brew a cup of tea). Нитка, що проходить через ці аналогії, – це бажання порівняти Брекзит з аспектами реального життя, які люди можуть зрозуміти, повернути його з абстрактного світу політичних висловлювань та правових суперечок [19]. Велика Британія є частиною омлету на внутрішньому ринку, ... і відхід від цього технічно є дуже складним питанням» [26].

Грецьким словом «аналогія» (що означає відповідність, подібність, пропорція, співмірність) позначається подібність предметів та явищ в будь-яких властивостях, ознаках та відношеннях [16, с. 26]. Проведення аналогії між об'єктом дослідження – політичним процесом, – та моделлю, яка містить суміжні риси, допомагає використовувати моделювання у вивченні політичних процесів. Важливою відмінністю аналогії від метафори є спрощення процесу пізнання, в той час як метафора цей процес ускладнює. Отож, розглянемо найпоширеніші аналогії концепту Брекзит, які переплітаються з концептом «їжа».

1) Brexit is a kebab shop. «Brits are really enjoying this analogy comparing the EU referendum to a bad night out» [37]. Британці справді насолоджуються цією аналогією, порівнюючи референдум ЄС з поганим вечором в шашличній. Адже, все виглядає так, ніби ви вечеряєте з товаришем в шашличній, котрий враз каже: «щось мені тут не подобається, підемо кудись ще».

2) Brexit is poor quality restaurant. «Viral restaurant analogy brilliantly explains the logic of a second Brexit referendum» [21]. Брекзит порівнюється з рестораном, який хоч і славиться своїми стравами з курятини, але готовий запропонувати клієнту вишукані рибні страви. І поки клієнт чекає три години, два кухарі, які пообіцяли приготувати рибу звільнилися, а третій обіцяє принести рибу протягом наступних п'яти хвилин.

3) Brexit as a submarine made out of cheese. «Even the Daily Express, the arch-Brexitite rag, seemed to delight in the description of Brexit as a submarine made out of cheese» [43]. Без сумніву, професор з Гарвардського університету, провівши таку аналогію, мав на увазі «правильний» британський сир, хоча, як виявилось, підводній компанії фактично не належить жоден сирний підводний човен, і вона просто скопіювала свої права та норми з місцевого ресторану фондю.

4) Brexit is making a cup of peppermint tea. «KEEP CALM & CARRY ON – BREXIT: BREWING EXIT?»; «Tea bag IN or OUT?», Brits ask you when brewing your cup of tea» [35]. Британці гордяться своїм статусом «чайної країни» і вважають, що секрет їхнього довголіття криється в багатотисячолітніх традиціях англійського чаювання [28].

5) Brexit is a dog's dinner. «Teresa brexit deal is a dog's dinner» [40]. Ідіома: a dog's dinner в перекладі означає ситуацію чи подію, хаотично, погано організовану [27]. Даніель Елькан, організатор маршу та мітингу Woofendum у Вестмінстері сказав: «Наші чотириногі друзі гавкають, тому що Brexit – це рецепт катастрофи. Це собачий обід, який ніхто не повинен ковтати» [34].

6) Brexit is a cake. «Brexit, explained via cake analogy» [18]. Торт – це ще одна національна одер-

жимість британців. Тому, ця аналогія неодноразово згадується в багатьох медіа у найрізноманітніших її інтерпретаціях. Батьком цієї аналогії можна вважати Бориса Джонсона, який стверджував, що Великобританія могла б "мати свій торт і з'їсти його" під час виходу з Євросоюзу. «... the U.K. could "have our cake and eat it" as it leaves the European Union» [29]. Філіп Хаммонд сказав: «компроміс – це мистецтво ділити торт таким чином, щоб усі вважали, що він має найбільший шматок» [32]. Марк Керні зауважив: «Невдовзі ми всі почнемо з'ясовувати, наскільки Brexit – це приємна прогулянка по гладкій стежці до країни торгів та споживання» [39]. У своєму викривальному зверненні до британського міністра закордонних справ Дональд Туск, президент Європейської ради, критикував прихильників «філософії торгів» [31]. Іронією та сарказмом просочений «рецепт» Brexit торта, де основними інгредієнтами є жадність (greed), блеф (bluff), шантаж (blackmail), марні погрози (bluster) і т.д. і головне, щоб під час змішування все проводилось під гучні крики [33].

Аналогія торта породила навіть кілька неологізмів, серед них «cakeism» і похідний від нього прикметник «cakeist». Наведемо визначення даного слова: «Cakeism is the belief that you can have all the benefits of a particular thing but none of its disadvantages, especially in relation to the United Kingdom's negotiations on leaving the European Union» [36]. Тобто, «кейкеїзм» – це віра у те, що ти можеш мати всі переваги певної речі, але жодних її недоліків. Будь-який «cakeist» стверджує, що він може домовитися про угоду з усіма перевагами членства в ЄС, відмовляючись від своїх обов'язків [42].

Ще один неологізм – це eggsit. «Brexit, it seems, could mean eggsit» [22]. У цій статті висловлюються припущення про формування цінової політики на різні продукти вже після цюрогічної Пасхи [23]. Проте, цей неологізм виник ще на початку поширення терміну Brexit, коли точилась суперечка про те, як правильно його вимовляти [41]. Поняття «гра слів» та «каламбур» найчастіше отожднюють в лінгвістиці. Так, Т.П. Карпукіна зазначає, що ці поняття визначаються як засоби художньої виразності, які функціонують в мові як жарти, створенні на основі полісемії, омонімії та схожому звучанні слів [6, с. 81]. Використання засобів мовної гри дозволяє продемонструвати власну ерудицію, рівень володіння мовою, риторичну вправність. Пропонуємо наступні приклади:

1) «Why does Britain like tea so much? Because tea leaves». Гра слів побудована за допомогою омоформ (різних за значенням слів, однакове звучання яких зберігається лише в окремих граматичних формах). Так, слово «leaves» означає листя (чаю, в даному прикладі) і покидати. Тож, слухач сам повинен додуматись чому британцям подобається чай, чи через його листя, чи тому, що Британія залишає ЄС? [38].

2) «I'm going to go on a Brexit diet. The pounds will drop fast». Тут гра слів відбувається завдяки омонімам: pounds – 1) фунти стерлінги; 2) кілограми [38]. Щоб зрозуміти дану гру слів, нам слід пов'язати рішення проблеми Brexit з рішеннями метафоричної проблеми і за вченням школи менеджменту ми отримуємо рівняння: Підрахунок калорій = Контролюйте витрати [13].

3) «Check out the guy who wanted Brexit [Boris Johnson]. What a tall drink of gravy,

more like 'Game of Scones'! He looks like Donald Trump if he drowned.» – Conan O'Brien's 'Brexitbot' [38]. У цьому прикладі фонетичний каламбур формується на схожому звучанні слів «Scones» та «Thrones». Використання таких співзвучних слів мовцем створює, в першу чергу, гумористичний ефект, оскільки слово «scones» в перекладі на українську означає «булочки» і в дослівному перекладі означає «гра булочок», а не Гра престолів (американський телесеріал у жанрі фентезі).

4) «Remember when Boris Johnson said that his Brexit deal was «oven ready»? Well, now he's decided that it was the wrong recipe» [20]. У цьому прикладі каламбур «oven ready» імпліцитно передає значення «almost ready». Задіяно сатиричний ефект емоційного протиставлення, який підсилює невдале рішення проблеми Brexit, коментуючи, що це був «wrong recipe» («невдалий рецепт»). У буквальному перекладі «oven ready» означає заздалегідь приготовлену їжу, яка далі буде випікатися у духовці. Цей каламбур перегукується з «almost ready» («майже готовий»). Імплікація передбачає щось заготовлене з очікуваним наслідком, проте у будь-який момент остаточний результат може виявитися невтішним.

На думку The Independent, до такої ступені британці наситились кулінарними та іншими метафоричними шедеврами на тему «Brexit», що їх усіх уже тошнить від цього слова [30]. Отож, Борис Джонсон пообіцяв закрити відділ Brexit після 31 січня 2020 р. і заборонити чиновникам вживати слово на букву «B» [25].

«Чи підуть європейські лідери на достатню кількість косметичних поступок Джонсону, щоб «підфарбувати свиню» в угоді Мей, а Борис потім, як то кажуть, «приніс додому бекончик»? Напевно, відповідь буде «так». Як і Джонсон, лідери ЄС відчайдушно хочуть завершити сагу Brexitу» [5]. Авторські гіперболізовані метафори («підфарбувати свиню» та «приніс додому бекончик») виражають загострення та висміювання ситуації, яка склалася.

Очевидно, прем'єр-міністр сам вирішив закінчити приготування дуже вишуканої страви під назвою «Brexit», отримавши у подарунок під Різдвяну ялинку чудодійний рецепт, який колишня господиня британської кухні не змогла відтворити [14]. Направду, всім по цю і по іншу сторону океану цікаво дізнатись чим закінчиться цей «кулінарно-гастрономічний дискурс 2B»: Brexitом Бориса чи Валтасаровим Бенкетом?

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізовані тексти дають підстави вважати, що метафоричний вислів передає більше інформації порівняно з буквальною і водночас акцентує на найсуттєвіших, з погляду суб'єкта мовлення, ознаках реалії. Оцінюючи роль метафори як засобу акцентації, можемо припустити, що ЗМІ свідомо привертають увагу насамперед до негативних явищ і процесів у політичному житті. Метафора дозволяє певним чином передбачити розвиток політичних подій, наштовхнути читача на потрібну думку; такий спосіб «доопрацювання» інформації є особливо ефективним, бо читач доходить висновку самостійно.

Матеріал дослідження викладено у спосіб, який дозволив здійснити порівняння концепту «Brexit» з кулінарією. Це дозволило виокремити маніпулятивні твердження, виражені за допомогою

лінгвістичних маркерів, і виявити їхні есплікації та імплікації. Крім того, у кожному виокремленому прикладі з інтернет-видань проаналізовано ідіоми, метафори, гру слів, особливості вживання експре-

сивної лексики тощо. Перспективою дослідження вважаємо подальші наукові розвідки з виокремленням концептуальних метафор та лінгвостилістичних особливостей мовлення у політичному дискурсі.

Список літератури:

1. Баранов А.Н. Предисловие редактора. *Метафори, которыми мы живем* / Дж. Лакофф, М. Джонсон; пер. с англ. А.Н. Баранова. Москва : Едиториал УРСС, 2004. С. 7–21.
2. Безугла О.В. Концептуальна метафора часу в політичному дискурсі США. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна.* 2013. Вип. 33. С. 20–22.
3. Заботкина В.И. Конвенциональность vs. Креативность в лексиконе (когнитивно-дискурсивный подход). *Словобовью к языку : Сб. науч. трудов. Посвящается Е.С. Кубряковой.* Москва – Воронеж : ИЯ РАН, Воронежский государственный университет, 2002. С. 123–129.
4. Ільницька Л.Л. Метафора в сучасному англомовному політичному дискурсі. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства.* 2009. Вип. 4. С. 84–86.
5. Калецькі А. Борис і його Брекзіт. Чому британський лідер упевнений в успіху переговорів з ЄС. *День.* URL: <https://www.5.ua/polityka/uk/article/den-planety/bogys-i-yogo-brekzit> (дата звернення: 10.01.2020).
6. Карпухина Т.П. Игра слов и морфемный повтор: комическое «состязание» смыслов в словах с общей морфемой (на материале английской художественной прозы). *Вестник ВГУ. Серия : «Лингвистика и межкультурная коммуникация».* 2007. Вып. 1. С. 81–89.
7. Катарина Х. Медіа-маніпуляції, або що спільного у BREXIT, ведмедика Волдо і виборів в Україні. URL: <https://www.5.ua/polityka/media-manipulyatsii-abo-shcho-spilnoho-u-brexit-vedmedyka-voldo-i-vyboram-u-ukraini-192121.html> (дата звернення: 10.01.2020).
8. Климанська Л.Д. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної «кухні» : Монографія. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2007. 332 с.
9. Лопушан Т. Глютонічний дискурс прози М. Хвильового. URL: https://dSPACE.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1664/1/Gluttonichnyi_dyskurs.pdf (дата звернення: 15.01.2020).
10. Набруско І. Імперативний характер гастрономічних практик в рамках соціального простору сучасної людини. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Соціологія.* 1(7). 2016. С. 10–14.
11. Политическая психология: Учебное пособие для вузов / Под общ. ред. А.А. Деркача, В.И. Жукова, Л.Г. Лаптева. Москва : Академический Проект, Екатеринбург : Деловая книга, 2001. 858 с.
12. Попова А.О. Когнітивна метафора та її типи : дис. канд. філол. наук. Донецьк, 2003. 211 с.
13. Притча про сліпців і слона. *Менеджмент@Блог.* URL: <http://www.management.com.ua/blog/3842> (дата звернення: 15.01.2020).
14. Сингаївська М. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2753208-sergij-telesun-doktor-politichnih-nauk.html> (дата звернення: 15.01.2020).
15. Славова Л.Л. Кулінарна метафора в американському та українському політичному дискурсі. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства : збірник наукових праць. Випуск десятий* / головний редактор М.Є. Скиба; відповідальний за випуск М.М. Торчинський. Хмельницький : ФОП Бідок Є.І., 2016. Том 3 (Р–Я). С. 57–61.
16. Философский энциклопедический словарь: 2-е изд. Москва : Советская энциклопедия, 1989. 816 с.
17. Чумак Н. Метафора і концепт у світлі етнолінгвістики. *Мова і культура.* 2014. Вип. 17, т. 2. С. 127–133.
18. Bainbridge G. Brexit, explained via cake analogy. URL: <https://garybainbridge.com/2018/10/10/column-october-11-2018/> (дата звернення: 24.01.2020).
19. Bischof J. These tortured analogies can help you understand Brexit better. *Quartz.* URL: <http://qz.com/1538016/what-is-brexit-in-analogies/> (дата звернення: 24.01.2020).
20. Bright S. Boris Johnson slammed for making big changes to «oven ready» Brexit. *Scram.* URL: <https://scramnews.com/boris-johnson-changes-oven-ready-brexit/> (дата звернення: 24.01.2020).
21. Bright S. Viral restaurant analogy brilliantly explains the logic of a second Brexit referendum. *Scram.* URL: <https://scramnews.com/viral-restaurant-analogy-jay-rayner-explains-logic-second-brexit-referendum/> (дата звернення: 24.01.2020).
22. Brown R. Does Brexit mean eggsit? As Britain prepares to leave the European Union, this year's late Easter could prove the first test of how fmcg and retail will fare. URL: <https://www.prezroom.com/wp-content/uploads/Focus-On-Easter.pdf> (дата звернення: 24.01.2020).
23. Brown R. Does Brexit mean eggsit? Easter category report 2019. *The Grocer.* URL: <https://www.thegrocer.co.uk/category-reports/does-brexit-mean-eggsit-easter-category-report-2019/575658.article> (дата звернення: 24.01.2020).
24. Cashmore P. The power of Brexit food analogies – from crisps and cake to 'thick as mince'. *The Guardian.* URL: <http://theguardian.com/lifeandstyle/shortcuts/2018/feb01GMT/27/crisps-full-fat-corbyn-rise-brexit-fod-analogies> (дата звернення: 24.01.2020).
25. Chaplin Chl. Boris Johnson will shut the Brexit department after the 31 January deadline – and ban officials from using the B-word. I. URL: <https://inews.co.uk/news/politics/brexit/brexit-department-close-boris-johnson-january-deadline-1345637> (дата звернення: 24.01.2020).
26. Chu V. Brexit will be like 'removing egg from an omelette', warns former World Trade Organisation chief. *Independent.* URL: https://www.independent.co.uk/news/business/news/brexit-pascal-lamy-egg-omelette-trade-wto-liam-fox-world-trade-organisation-uk-leave-eu-a8230961.html?utm_source=reddit.com (дата звернення: 24.01.2020).
27. Collins Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/a-dogs-dinner> (дата звернення: 24.01.2020).
28. Consumer affairs. *The Telegraph.* URL: <https://www.telegraph.co.uk/money/consumer-affairs/> (дата звернення: 24.01.2020).
29. Dallison P. A brief history of having cake and eating it. How an old expression became one of the key phrases of Brexit. *Politico.* URL: <https://www.politico.eu/article/a-brief-history-of-having-cake-and-eating-it/> (дата звернення: 24.01.2020).
30. Dimmock J. The Brexit analogies that explain our calamitous times, from an exploding python to a cheese submarine. *The Independent.* URL: <https://www.independent.co.uk/voices/brexit-analogy-theresa-may-deal-commons-jk-rowling-thom-yorke-gerri-halliwell-a8778801.html> (дата звернення: 24.01.2020).

31. Elgot J., Rankin J. Minister dismisses 'having cake and eating it' Brexit notes. *The Irish Times*. URL: <http://irishtimes.com/news/world/uk/minister-dismisses-having-cake-and-eating-it-brexit-notes-1.2886392> (дата звернення: 24.01.2020).
32. Ferguson K. Hammond mocks Boris for 'cake and eat' it Brexit plan in fresh sign of Cabinet splits as he appeals for Germans not to let 'petty politics' damage trade after the UK exits the EU. *Mail Online*. URL: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-4643972/Hammond-mocks-Boris-cake-eat-Brexit-plan.html> (дата звернення: 24.01.2020).
33. Galsworthy M. Faking and baking for brexit // *Twitter*. URL: <https://twitter.com/mikegalsworthy/status/1070366769997602816?lang=en> (дата звернення: 24.01.2020).
34. Gelblum B. Dogs to demonstrate in 'Brexit is a Dog's Dinner' parliament protest. *The London Economic*. URL: <https://www.thelondoneconomic.com/news/dogs-to-demonstrate-in-brexit-is-a-dogs-dinner-parliament-protest/26/0/> (дата звернення: 24.01.2020).
35. Jeta B. Business Keep Calm & Carry On – Brexit: Brewing Exit? *Europa Star Time. Business*. URL: <https://www.europastar.com/magazine/editorials/1004089003-keep-calm-carry-on-brexit-brewing-exit.html> (дата звернення: 24.01.2020).
36. Macmillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/cakeism.html> (дата звернення: 24.01.2020).
37. McKernan B. Brits are really enjoying this analogy comparing the EU referendum to a bad night out. *Independent*. URL: http://indy100.com/article/brits-are-really-enjoying-this-analogy-comparing-the-eu-referendum-to-a-bad-night-out--bkXo341_7b (дата звернення: 24.01.2020).
38. Nelson A. 55 of the funniest jokes about Brexit «Why does Britain like tea so much? Because tea leaves». *I*. URL: <http://inews.co.uk/light-relief/jokes/best-brexit-jokes-153556> (дата звернення: 24.01.2020).
39. News and insight about the impact of current events on our economy. *Economy & Politics*. URL: <https://www.marketwatch.com/economy-politics> (дата звернення: 24.01.2020).
40. Reeves R. I won't prop up Theresa May's dog's dinner of a Brexit plan. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/oct/10/theresa-may-dogs-dinner-brexit-plan-constituents-voted-leave> (дата звернення: 24.01.2020).
41. Shariatmadari D. The real Brexit debate: do you pronounce it Breggsit or Brecksit? *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/politics/shortcuts/2017/jun/27/brexit-breggsit-how-you-pronounce> (дата звернення: 24.01.2020).
42. Swapping dinner for crisps? There's a reason Brexit metaphors are all about food. URL: <http://mollymep.org.uk/2018/02/28/staggers-brexit-food-metaphors/> (дата звернення: 24.01.2020).
43. Weston K. «Predictable MESS!» Harvard professor uses CHEESE SUBMARINE analogy to describe Brexit. *Express*. URL: <https://www.express.co.uk/news/uk/1059190/brexit-news-latest-deal-vote-today-theresa-may-juncker-eu-summit-uk-cheese-submarine> (дата звернення: 24.01.2020).

References:

1. Baranov, A.N. (2004). Predislovie redaktora [Editor's Foreword]. *Metafory, kotorymi my zhivem* [Metaphors We Live By]. George Lakoff, Mark Johnson. Transl. from English by A. N. Baranova. Moscow: Editorial URSS, pp. 7–21. (in Russian)
2. Bezuhla, O.V. (2013). Kontseptualna metafora chasu v politychnomu dyskursi SSHA [Conceptual Metaphor in the US Political Discourse]. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series*, vol. 33, pp. 20–22. (in Ukrainian)
3. Zobotkina, V.I. (2002). Konventsional'nost' vs. Kreativnost' v leksikone (kognitivno-diskursnyy podkhod) [Conventionality vs. Creativity in Lexicon (Cognitive and Discourse Approach)]. *S lyubov'yu k yazyku: Sb. nauch. trudov. Posvyashchaetsya E. S. Kubryakovoy* [With Love to Language: A Collection of Scientific Works. Dedicated to E.S. Kubryakovoy]. Moskva – Voronezh: IYA RAN, Voronezhskiy gosudarstvennyy universitet, pp. 123–129. (in Russian)
4. Plytska, L.L. (2009). Metafora v suchasnomu anhlo-movnomu politychnomu dyskursi [Metaphor in Modern English Language Political Discourse]. *Current Issues of Linguistics and Translation Studies*, vol. 4, pp. 84–86. (in Ukrainian)
5. Kaletski, A. Borys i yoho Brekzit. Chomu brytanskyi lider upevnenyi v uspihku perehovoriv z YeS [Borys and His Brexit. Why Is the British Leader So Sure That the Negotiations Will Be a Success?]. *Den*. Available at: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/borys-i-yogo-brekzit> (accessed 10 January 2020).
6. Karpukhina, T.P. (2007). Igra slov i morfemnyy povtor: komicheskoe «sostyazanie» smyslov v slovakh s obshchey morfemoy (na materiale angliyskoy khudozhestvennoy prozy) [Pun and Morpheme Repetition: Comic 'Competition' of Notions Within the Words with a Shared Morpheme (Based on English Fiction)]. *VGU Bulletin: Linguistics and Intercultural Communication Series*, vol. 1, pp. 81–89. (in Russian)
7. Kataryna, Kh. Media-manipuliatsii, abo shcho spilnoho u, vedmedyka Voldo i vyboriv v Ukraini [Media Manipulations or What Do BREXIT, Voldo Bear and Ukrainian Elections Have in Common?]. Available at: <https://www.5.ua/polityka/media-manipuliatsii-abo-shcho-spilnoho-u-brexit-vedmedyka-voldo-i-vyboramy-v-ukraini-192121.html> (accessed: 10 January 2020).
8. Klymanska, L.D. (2007). *Sotsialno-komunikativni tekhnologii v politytsi: Taiemnytsi politychnoi «kukhni»: Monohrafiya* [Social and Communicative Technologies in Politics: The Mystery of 'Political Cuisine': Monography]. Lviv: Vyd-vo Nats. un-tu «Lvivska politehnika», 332 p. (in Ukrainian)
9. Lopushan, T. *Hliutonichnyi dyskurs prozy M. Khvylovoho* [Food Discourse of M. Khvylovyi Fiction]. Available at: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1664/1/Gluttonichnyi_dyskurs.pdf (accessed: 15 January 2020).
10. Nabrusko, I. (2001) Imperativnyi kharakter hastronomichnykh praktyk v ramkakh sotsialnoho prostoru suchasnoi liudyny [Imperative Character of Gastronomic Practices within the Framework of Social Space of Modern People]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Sociology Series*, vol. 1, no.7, pp. 10–14. (in Ukrainian)
11. Politicheskaya psikhologiya: Uchebnoe posobie dlya vuzov [Political Psychology: Manual for Higher Education Students] (2003) (eds. A.A. Derkacha, V.I. Zhukova, L.G. Lapteva). M.: Akademicheskii Proekt, Ekaterinburg: Delovaya kniga, 858 p. (in Russian)
12. Popova, A.O. (2003). *Kohnityvna metafora ta yii typy* [Cognitive Metaphor and Its Types] (PhD Thesis). Donetsk, 211 p. (in Ukrainian)
13. The Parable of the Blind and the Elephant. *Menedzhment@Bloh*. Available at: <http://www.management.com.ua/blog/3842> (accessed: 15 January 2020).

14. Synhaivska, M. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2753208-sergij-telesun-doktor-politichnih-nauk.html> (accessed: 15 January 2020).
15. Slavova, L.L. (2016). Kulinarna metafora v amerykanskomu ta ukrainskomu politychnomu dyskursi [Food Metaphor in American and Ukrainian Political Discourse]. *Current Issues in Philology and Translation Studies: A Collection of Scientific Works*, (ed. M.Ye. Skyba), vol. 10, part 3 (R–Ia). Khmelnytskyi: FOP Bidiuk Ye.I., pp. 57–61.
16. *Filosofskiy entsiklopedicheskiy slovar'*: 2-e izd. [Encyclopedic Dictionary of Philosophy: 2nd Edition] (1989). M.: Sovetskaya entsiklopediya, 816 p.
17. Chumak, N. (2014). Metafora i kontsept u svitli etnolinhvistyky [Metaphor and Concept from the Point of View of Ethnolinguistics]. *Mova i kultura* [Language and Culture], vol. 17, part 2, pp. 127–133. (in Ukrainian)
18. Bainbridge, G. Brexit, explained via cake analogy. Available at: <https://garybainbridge.com/2018/10/10/column-october-11-2018/> (accessed: 24 January 2020).
19. Bischof, J. These tortured analogies can help you understand Brexit better. *Quartz*. Available at: <http://qz.com/1538016/what-is-brexit-in-analogies/> (accessed: 24 January 2020).
20. Bright, S. Boris Johnson slammed for making big changes to «oven ready» Brexit. *Scram*. Available at: <https://scramnews.com/boris-johnson-changes-oven-ready-brexit/> (accessed: 24 January 2020).
21. Bright, S. Viral restaurant analogy brilliantly explains the logic of a second Brexit referendum. *Scram*. Available at: <https://scramnews.com/viral-restaurant-analogy-jay-rayner-explains-logic-second-brexit-referendum/> (accessed: 24 January 2020).
22. Brown, R. Does Brexit mean eggsit? As Britain prepares to leave the European Union, this year's late Easter could prove the first test of how fmcg and retail will fare. Available at: <https://www.prezzroom.com/wp-content/uploads/Focus-On-Easter.pdf> (accessed: 24 January 2020).
23. Brown, R. Does Brexit mean eggsit? Easter category report 2019. *The Grocer*. Available at: <https://www.thegrocer.co.uk/category-reports/does-brexit-mean-eggsit-easter-category-report-2019/575658.article> (accessed: 24 January 2020).
24. Cashmore, P. The power of Brexit food analogies – from crisps and cake to 'thick as mince'. *The Guardian*. Available at: <http://theguardian.com/lifeandstyle/shortcuts/2018/feb01 GMT/27/crisps-full-fat-corbryn-rise-brexit-fod-analogies> (accessed: 24 January 2020).
25. Chaplin Chl. Boris Johnson will shut the Brexit department after the 31 January deadline – and ban officials from using the B-word. I. Available at: <https://inews.co.uk/news/politics/brexit/brexit-department-close-boris-johnson-january-deadline-1345637> (accessed: 24 January 2020).
26. Chu, B. Brexit will be like 'removing egg from an omelette', warns former World Trade Organisation chief. *Independent*. Available at: https://www.independent.co.uk/news/business/news/brexit-pascal-lamy-egg-omelette-trade-wto-liam-fox-world-trade-organisation-uk-leave-eu-a8230961.html?utm_source=reddit.com (accessed: 24 January 2020).
27. Collins Dictionary. Available at: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/a-dogs-dinner> (accessed: 24 January 2020).
28. Consumer affairs. *The Telegraph*. Available at: <https://www.telegraph.co.uk/money/consumer-affairs/> (accessed: 24 January 2020).
29. Dallison, P. A brief history of having cake and eating it. How an old expression became one of the key phrases of Brexit. *Politico*. Available at: <https://www.politico.eu/article/a-brief-history-of-having-cake-and-eating-it/> (accessed: 24 January 2020).
30. Dimmock, J. The Brexit analogies that explain our calamitous times, from an exploding python to a cheese submarine. *The Independent*. Available at: <https://www.independent.co.uk/voices/brexit-analogy-theresa-may-deal-commons-jk-rowling-thom-yorke-gerri-halliwell-a8778801.html> (accessed: 24 January 2020).
31. Elgot, J., & Rankin, J. Minister dismisses 'having cake and eating it' Brexit notes. *The Irish Times*. Available at: <http://irishtimes.com/news/world/uk/minister-dismisses-having-cake-and-eating-it-brexit-notes-1.2886392> (accessed: 24 January 2020).
32. Ferguson, K. Hammond mocks Boris for 'cake and eat' it Brexit plan in fresh sign of Cabinet splits as he appeals for Germans not to let 'petty politics' damage trade after the UK exits the EU. *Mail Online*. Available at: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-4643972/Hammond-mocks-Boris-cake-eat-Brexit-plan.html> (accessed: 24 January 2020).
33. Galsworthy, M. Faking and baking for brexit. *Twitter*. Available at: <https://twitter.com/mikegalsworthy/status/1070366769997602816?lang=en> (accessed: 24 January 2020).
34. Gelblum, B. Dogs to demonstrate in 'Brexit is a Dog's Dinner' parliament protest. *The London Economic*. Available at: <https://www.thelondoneconomic.com/news/dogs-to-demonstrate-in-brexit-is-a-dogs-dinner-parliament-protest/26/0/> (accessed: 24 January 2020).
35. Jeta, B. Business Keep Calm & Carry On – Brexit: Brewing Exit? *Europa Star Time. Business*. Available at: <https://www.europastar.com/magazine/editorials/1004089003-keep-calm-carry-on-brexit-brewing-exit.html> (accessed: 24 January 2020).
36. Macmillan Dictionary. Available at: <https://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/cakeism.html> (accessed: 24 January 2020).
37. McKernan, B. Brits are really enjoying this analogy comparing the EU referendum to a bad night out. *Independent*. Available at: http://indy100.com/article/brits-are-really-enjoying-this-analogy-comparing-the-eu-referendum-to-a-bad-night-out--bkXo341_7b (accessed: 24 January 2020).
38. Nelson, A. 55 of the funniest jokes about Brexit «Why does Britain like tea so much? Because tea leaves». I. Available at: <http://inews.co.uk/light-relief/jokes/best-brexit-jokes-153556> (accessed: 24 January 2020).
39. News and insight about the impact of current events on our economy. *Economy & Politics*. Available at: <https://www.marketwatch.com/economy-politics> (accessed: 24 January 2020).
40. Reeves, R. I won't prop up Theresa May's dog's dinner of a Brexit plan. *The Guardian*. Available at: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/oct/10/theresa-may-dogs-dinner-brexit-plan-constituents-voted-leave> (accessed: 24 January 2020).
41. Shariatmadari, D. The real Brexit debate: do you pronounce it Breggsit or Brecksit? *The Guardian*. Available at: <https://www.theguardian.com/politics/shortcuts/2017/jun/27/brexit-breggsit-how-you-pronounce> (accessed: 24 January 2020).
42. Swapping dinner for crisps? There's a reason Brexit metaphors are all about food. Available at: <http://mollymep.org.uk/2018/02/28/staggers-brexit-food-metaphors/> (accessed: 24 January 2020).
43. Weston, K. «Predictable MESS!» Harvard professor uses CHEESE SUBMARINE analogy to describe Brexit. *Express*. Available at: <https://www.express.co.uk/news/uk/1059190/brexit-news-latest-deal-vote-today-theresa-may-juncker-eu-summit-uk-cheese-submarine> (accessed: 24 January 2020).